

C-21/24. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2024. január 12.

A kérdést előterjesztő bíróság:Juzgado de lo Mercantil n.º 1 de Zaragoza (zaragozai 1. sz.
kereskedelmi bíróság, Spanyolország)**Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:**

2024. január 10.

Felperes:

CP

Alperes:

Nissan Iberia S. A.

Az alapeljárás tárgya

Előzetes döntéshozatali eljárás – Kartellek – EUMSZ 101. cikk – 2014/104/EU irányelv – A versenyjog megsértésén alapuló kártérítés – A kártérítési kereset benyújtásának határideje – Elévülés

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A versenyjog megsértésén alapuló kártérítés – Az európai irányelvet átültető nemzeti szabályozásnak az átültetést követően benyújtott, de az azt megelőző tényállással kapcsolatos kártérítési keresetekre történő alkalmazása – A kártérítési kereset benyújtásának kötelező jellege – Elévülési idő – Az elévülési idő számítása – A szankciót kiszabó közigazgatási határozatok elsőbbsége – A közzétételükkel kapcsolatos problémák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Van-e az uniós jogban jogalapja a versenyjog megsértésén alapuló kártérítési kereset benyújtásának lehetősége és kötelezettsége közötti különbségtételnek, vagy éppen ellenkezőleg, ha a károsultnak tudomása van arról, vagy észszerűen elvárható módon tudnia kell arról, hogy az említett jogsértés következtében kárt szenvedett, és hogy ki a jogsértés elkövetője, akkor köteles ilyen keresetet benyújtani, megkezdve ezzel az elévülési idő számítását?

2) Meg kell-e várni a kártérítési kereset bírósághoz való benyújtásához a szankció jogerőre emelkedését, vagy éppen ellenkezőleg, ha a Comisión Nacional del Mercado y Competencia (nemzeti piac- és versenyfelügyeleti bizottság, Spanyolország; CNMC) teljes egészében közzétett határozata tartalmazza a szóban forgó jogsértés elkövetőinek személyét, a jogsértés pontos időtartamát és a jogsértéssel érintett termékeket, akkor ezt úgy kell értelmezni, hogy a kártérítési kereset előterjeszthető a bíróság előtt, és az elévülési idő megkezdődik?

3) Az elévülés kezdő időpontja szempontjából a teljes szankciónak a CNMC hivatalos és nyilvános honlapján történő közzétételét egyenértékűnek kell-e tekinteni az európai bizottsági határozat összefoglalójának az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzétételével, tekintettel arra, hogy a CNMC határozatainak közzétételére csak a hivatalos honlapon kerül sor?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

EUMSZ 101., EUMSZ 102. és EUMSZ 267. cikk

A tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló, 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv: különösen a 22. cikk (1) bekezdése

A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 1/2003/EK tanácsi rendelet

A Bíróság C-637/17., C-267/20., C-453/99., C-557/12., C-295/04. és C-298/04. sz. ügyekben hozott ítéletei, a Bíróság C-199/22. sz. ügyben hozott végzése, valamint a C-605/21. sz. ügyre vonatkozó indítvány

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Constitución Española (spanyol alkotmány): a 9. cikk 3. bekezdése, a 24. cikk 1. bekezdése és a 117. cikk 1. bekezdése

Ley de Enjuiciamiento Civil (a polgári perrendtartásról szóló törvény): a 22. és a 43. cikk, valamint a 455. cikk 1. bekezdése

Ley de Defensa de la Competencia (a verseny védelméről szóló törvény): a 13. és a 74. cikk, valamint az első átmeneti rendelkezés

Código Civil (polgári törvénykönyv): az 1902. cikk és az 1968. cikk 2. bekezdése

Real Decreto-ley 9/2017, de 26 de mayo, por el que se transponen directivas de la Unión Europea en los ámbitos financiero, mercantil y sanitario, y sobre el desplazamiento de trabajadores (a pénzügyi, kereskedelmi és egészségügyi, valamint a munkavállalók mozgására vonatkozó európai uniós irányelvek átültetéséről szóló, 2017. május 26-i 9/2017. sz. királyi törvényrendelet)

SSTC-19/2008 és 192/2009

SSTS 651/2013, 926/2023, 947/2023, 528/2013, 511/2018, 112/2022, 434/2021 és 780/2021

SAP Zaragoza 118/2023

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 CP egy gépjármű vásárlásából eredő kár megtérítése iránti keresetet nyújtott be a Nissan Iberia S.A. ellen a nemzeti piac- és versenyfelügyeleti bizottság (CNMC) által az alperessel szemben kiszabott szankció nyomán.
- 2 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy e keresetek elévültek, mivel a keresetet a CNMC teljes határozatának a hivatalos honlapján történő közzétételétől számítva kellett volna benyújtani, anélkül hogy megvárták volna annak jogerőre emelkedését.
- 3 Az Audiencia Provincial de Zaragoza (zaragozai tartományi bíróság, Spanyolország) részben helyt adott az említett bíróság határozata ellen benyújtott fellebbezésnek, helyt adva annak, hogy a kereset nem évült el, és úgy ítélte meg, hogy a határidőt a CNMC határozatának a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) ítéletével történő jogerőre emelkedésétől kell számítani.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 4 Az alperes felveti a kérdést, hogy ellentétes-e az uniós joggal és ítélkezési gyakorlattal egy nemzeti szabály olyan értelmezése, amely szerint a versenyellenes cselekményekből eredő kártérítési keresetek elévülési ideje nem a nemzeti versenyhatóság szankciót kiszabó közigazgatási határozatának teljes egészében történő hivatalos közzétételével kezdődik, még ha e szankciót kiszabó határozatot meg is támadták bíróság előtt.
- 5 Ezenkívül az alperes a jogbiztonság elvét és a jogszabályok visszaható hatálya tilalmának elvét illetően felveti azt a kérdést, hogy mely szabályt kell alkalmazni a 2014/104/EU irányelv és az azt átültető jogszabály (a verseny védelméről szóló

törvény) hatálybalépését követően indított olyan kártérítési keresetek esetében, amelyek e jogszabály hatálybalépését megelőzően megvalósult tényállással vagy azt megelőzően hozott közigazgatási határozatokkal kapcsolatosak, amennyiben a korábbi szabályozás értelmében az ilyen keresetekre alkalmazandó elévülési idő még nem járt le.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 6 Az Európai Unió Bíróságának a tehergépjármű-kartellel kapcsolatos ítélezési gyakorlatát követően Spanyolországban a jogelméletben és az ítélezési gyakorlatban eltérések merültek fel a kártérítési irányelv visszamenőleges hatályú alkalmazásával és az elévülési határidőkkel, valamint a kártérítési irányelvre való *contra legem* hivatkozás lehetőségével kapcsolatban.
- 7 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint a megoldás az lenne, ha különbséget tennének a versenyhatóság előzetes határozatának elsőbbsége és az elévülési idő között. E tekintetben úgy véli, hogy a C-267/20. sz. ügyben hozott ítéletet követően a versenyellenes cselekmények miatti kártérítési keresetek elévülését illetően az elévülési idő csak akkor kezdődhet meg, ha a károsult fél tudomást szerzett, vagy tudomást szerezhette a) a jogsértés fennállásáról; b) a kár fennállásáról, c) a kettő közötti okozati összefüggésről, valamint d) a jogsértés elkövetőjének kilétéről. Ugyanakkor, bár a nemzeti ítélezési gyakorlat szerint a szankciót kiszabó határozatnak a hivatalos lapban való közzétételét követően öt év áll rendelkezésre a kereset benyújtására, a kérdést előterjesztő bíróság nem ért egyet ezzel a határidővel.
- 8 Mindenesetre rámutat az említett elévülési idő alkalmazásának bizonyos akadályaira. Először is, nincs olyan jogi szabály, amely a versenyhatóság előzetes határozatának jogerőre emelkedését írná elő a keresetindításhoz. Emellett a verseny védelméről szóló törvény 2007. évi módosítását követően a bírósági eljárás megindításához már nem szükséges a versenyellenes cselekményt megállapító előzetes közigazgatási határozat megléte. Jelenleg a versenyellenes magatartás tilalmának megsértése miatt károsult felek közvetlenül a bíróságok előtt, a versenyhatóságok vizsgálatától vagy határozatától függetlenül keresetet indíthatnak a jogsértő személyek ellen jogaik érvényesítése érdekében.
- 9 Másodszor, felmerül a károsult felek határozatról való tudomásszerzésének problémája. Az autógyártók kartellje által okozott károk megtérítése iránti keresetek esetében a kezdő időpontot elméletileg a közigazgatási határozat közzétételének időpontjában kell megállapítani. Abban a pillanatban, amikor a jogsértés fennállása ismertté válik, pontosan meghatározásra kerülnek az elkövetők, a jogsértő magatartás időtartama, és megállapítható a kár oka. Tekintettel a Spanyolország egész területén a CNMC által kezdeményezett szankcionálási eljárásokon kívül benyújtott számos keresetre, melyik időpontot kell irányadónak tekinteni a kereset benyújtásához: a határozatnak a CNMC honlapján történő közzétételét, a sajtóközleménynek a CNMC által történő kiadását, az

országos médiában való széles körű terjesztést, a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) által hozott, szankciót helybenhagyó ítélet jogerőssé válását? Azt is figyelembe kell venni, hogy a szankciót helybenhagyó ítéletet nem sajtóközleményben, nem hivatalos lapban, nem szabadon hozzáférhető honlapon, hanem egy olyan igazságügyi adatbázisban teszik közzé, amelynek létezéséről a nyilvánosság nem tud.

- 10 A kártérítési kereset benyújtására vonatkozó elévülési idő kezdete tekintetében felmerül a kérdés, hogy a szankciót kiszabó közigazgatási határozat közzétételének időpontját kell-e alapul venni – amely határozat nem mindig létezik, mivel a kártérítés külön polgári peres eljárásban követelhető –, vagy azt a napot, amikor e határozat jogerőre emelkedett.
- 11 Az Audiencia Provincial de Zaragoza (zaragozai tartományi bíróság) úgy határozott, hogy a kártérítési kereset benyújtásának elévülési ideje a szankciót kiszabó határozat közzétételével kezdődik, nem érintve azt a tényt, hogy a polgári peres eljárás megindítását követően az felfüggeszhető annak érdekében, hogy megállapítsák az esetlegesen a közigazgatási peres eljárásban meghozott egymást követő ítéletek következményeit.
- 12 Egy másik megoldás az lenne, hogy az elévülési idő a szankciót kiszabó határozat jogerőre emelkedésének időpontjában kezdődik. Itt azonban felmerül az a probléma, hogy két különböző bíróság jár el: a polgári bíróság, amely előtt kártérítési keresetet nyújtanak be, és a közigazgatási bíróság, amely előtt a közigazgatási szankciót támadják meg, ami azzal a kockázattal jár, hogy ugyanazon tényekre vonatkozóan ellentmondó bírósági határozatok születnek.
- 13 Emellett felmerül a kérdés, hogy a 2014/104/EU irányelvet átültető jogszabály hatálybalépését követően benyújtott, de azt megelőzően megvalósult tényállással vagy azt megelőzően hozott határozatokkal kapcsolatos kártérítési keresetek elévülési idejére mely szabályok vonatkoznak.